

Доповідна записка
«Проектна діяльність вихованців 7-10 років гуртків початкового рівня
позашкільних навчальних закладах еколого-натуралістичного напрямку
Чернівецької області»

(станом на травень 2017 року)

Реалізацію позашкільної еколого-натуралістичної освіти в області забезпечують профільні позашкільні заклади: Чернівецький обласний центр еколого-натуралістичної творчості учнівської молоді, **Заставнівський еколого-натуралістичний центр, Чернівецький міський центр еколого-натуралістичної творчості учнівської молоді, Сторожинецький центр еколого-натуралістичної творчості учнівської молоді.**

У Чернівецькому обласному центрі еколого-натуралістичної творчості учнівської молоді на гурткову роботу у 2016/2017 н.р відведено 196 годин – 55 обіднань(94 групи), якими охоплено 1047 дітей.

Навчання вихованців здійснюється через:

- Гурткову роботу за напрямками: біологічного профілю – 12 гуртків (157 вихованців), екологічного – 9 (130 вихованців), сільськогосподарського – 4(40 вихованців), квітково-декоративного – 7 (90 вихованців).
- Навчання в творчих об'єднаннях, а саме: в очно-заочній біологічній школі (230 вихованців), еколекторії «Природа – наш дім» 6- (390), раннього розвитку «Малюк» (10 вихованців).

Заняття проводяться на базах навчальних закладів м. Чернівці (ЗНЗ №№ 2, 5, 6, 8,14,20 22, 24,25, 30, 33, гімназії №2, 5, ліцеї №3, 4, багатопрофільний ліцей, реабілітаційний центр), 15 загально-освітніх навчальних закладів Кіцманського, Заставнівського, Герцаївського, Новоселицького р-нів.

Візна очно-заочна біологічна школа здійснює навчальну діяльність учнів середнього та старшого шкільного віку у секціях «Ботаніка», «Зоологія», «Екологія», «Квітництво». З поточного навчального року до них додалася «Індивідуальна робота еколого-біологічного напрямку з обдарованими дітьми».

Підсумковий контроль в ОЗБШ здійснюється у формі написання та захисту реферату або експериментальної дослідницької роботи. Кращі дослідницькі роботи слухачі ОЗБШ представляють на обласних та всеукраїнських конкурсах.

Одним з прикладів успішної роботи ОЗБШ у плідній співпраці з педагогічним колективом є Горошовецький НВК Заставнівського р-ну. Для занять слухачів ОЗБШ виділений окремий кабінет, який зараз упорядковується.

Об'єктом уваги КЗЧОЦЕНТУМ залишаються діти, які потребують корекції фізичного або розумового розвитку (9), діти з малозабезпечених, багатодітних сімей (24), діти учасників АТО (2), діти сироти або позбавлені батьківського піклування.

Широко використовувалась **проектна діяльність**. Продовжувалась робота багаторічного **науково-освітнього проекту «Етнекологічні**

особливості та дослідження екологічного стану Буковини», учасниками якого є кафедра екології та біомоніторингу Інституту біології хімії та біоресурсів Чернівецького національного університету ім. Ю. Федьковича, комунальний заклад «Чернівецький обласний центр еколого-натуралістичної творчості учнівської молоді» та навчальні заклади нашої області: Вижницького, Герцаївського, Глибоцького, Заставнівського, Кіцманського, Новоселицького, Путильського, Сторожинецького та Хотинського районів.

В Заставнівському районному еколого-натуралістичному центрі У 2016-2017 н.р. навчальному році діє 28 гуртків, та 450 вихованців, що становить 8,14% від загальної кількості дітей в районі.

Керівники гуртків ЕНЦДЮ велику увагу приділяють роботі з соціально незахищеними дітьми: кількість дітей - сиріт та позбавлених батьківського піклування – 12, напівсиріт – 10, з багатодітних сімей – 54 дітей та 1 дитина-інвалід.

У Чернівецькому міському центрі еколого-натуралістичної творчості учнівської молоді протягом 2016/2017 навчального року функціонувало 42 гуртка (540 дітей).

У Сторожинецькому районному центрі еколого-натуралістичної творчості учнівської молоді з 95 творчих об'єднань (1671 дітей), які діяли на початок 2016/2017 н.р. станом на кінець навчального року залишилось лише 40 (650 дітей).

Крім того понад 90 гуртків діють в районних та міських комплексних позашкільних закладах.

Обласний центр координує діяльність **трьох районних еколого-натуралістичних центрів та 14 комплексних районних позашкільних закладів** щодо організації діяльності напрямку.

В умовах триваючої децентралізації та обмеження фінансування гостро стоїть питання **про ліквідацію Сторожинецького районного центру еколого-натуралістичної творчості учнівської молоді (ЦЕНТУМ)**

14 навчальних програм гуртків початкового рівня, затверджені відповідними місцевими органами виконавчої влади.

У КЗ ЧОЦЕНТУМ створено 20 об'єднань (42 групи) для дітей молодшого шкільного віку, якими охоплено 630 вихованців.

Така значна кількість дітей молодшого віку охоплена систематичною гуртковою роботою завдяки новаторському напрямом партнерської співпраці Чернівецького ОЦЕНТУМ із загальноосвітніми навчальними закладами - еколекторію «Природа – наш дім. Для молодших школярів крім лекторію створені гуртки: «Основи здоров'я», «Юні друзі природи», «Природа, фантазія, творчість», «Природа рідного краю», «Природа навколо нас», «Я і світ», «Декоративно-ужиткове мистецтво».

У Заставнівському еколого-натуралістичному центрі станом на травень у 2016/2017 н.р. діє 8 гуртків молодшого шкільного віку.

У Чернівецькому міському центрі еколого-натуралістичної творчості учнівської молоді з 42 гуртків – 9 для школярів молодшого віку.

У Сторожинецькому районному центрі еколого-натуралістичної творчості учнівської молоді станом на кінець навчального року залишилось 11 гуртків молодшого шкільного віку (165 дітей).

Крім того понад 30 гуртків для дітей молодшого шкільного віку діють в районних та міських комплексних позашкільних закладах.

Комунальним закладом «Чернівецький обласний центр еколого-натуралістичної творчості учнівської молоді» видано збірки: «Методичні рекомендації щодо участі в масових екологічних заходах «Екосвіт-2016», «Методичні рекомендації щодо участі у творчих конкурсах та виставках 2016 р.» та «Методичні рекомендації щодо участі в заходах Міжнародної науково-освітньої програми Globe».

В арсеналі закладу є декілька методичних розробок в напрямку проектної роботи педагога із вихованцями.

Під час використання **проектного методу** всі учасники навчально-виховного процесу розв'язують цілу низку різнорівневих дидактичних, виховних і розвивальних завдань.

Реалізуються :

- науково-дослідницькі проекти, мета яких вивчення тих чи інших об'єктів чи явищ через серію дослідів та спостережень;
- інформаційні проекти;
- творчі проекти.

Для вихованців щороку проводиться обласний етап Всеукраїнського конкурсу проектів енергоефективності «Енергія і середовище» під гаслом “Збережемо енергію – збережемо Планету!”. Діти мають змогу створювати проекти з енергозбереження, енергоефективності або поновлюваних джерел енергії, інформування суспільства, пропаганди енергоефективності, пропонувати свої енергетичні рішення.

Тематика проектів, як правило, наступна: застосування енергозберігаючих технологій у ЗНЗ та у оселі, активізація творчої діяльності, дослідження споживання та економії енергії.

Окрім цього проводиться реалізація природоохоронних проектів «Лебідь», «Добро дитячих сердець», «Джерело», «По сторінках Червоної книги Буковини», «Первоцвіти», «Врятуємо птаха» та інші.

Педагоги та вихованці позашкільних еколого-натуралістичних закладів працюють в міжнародній програмі GLOBE. Чернівецький обласний центр та Міський центр еколого-натуралістичної творчості учнівської молоді мають свої аккаунти на міжнародному сайті програми, де зареєстровано та користуються своєю власною сторінкою педагоги закладів.

Вихованці гуртків та педагоги активно приймають участь у конкурсах та кампаніях, ініційованих програмою GLOBE.

• **Налагоджена співпраця з кафедрами Інституту біології, хімії та біоресурсів ЧНУ імені Юрія Федьковича** – один із пріоритетів у діяльності КЗ ЧОЦЕНТУМ.

Налагоджена також співпраця з Педагогічним коледжем ЧНУ імені Юрія Федьковича, Чернівецьким обласним краєзнавчим музеєм.

КЗ ЧОЦЕНТУМ постійно співпрацює з педагогічними колективами Вижницького та Хотинського національних природних парків.

В результаті роботи спільного науково-освітнього проекту «Етнекологічні особливості та дослідження екологічного стану Буковини» триває співпраця згідно 36 тристоронніх угод між КЗ ЧОЦЕНТУМ, кафедрою екології та біомоніторингу Інституту біології, хімії та біоресурсів ЧНУ ім. Ю.Федьковича та вчителями сільських шкіл Чернівецької області. Розроблено та надруковано навчально-методичну літературу.

Вихованці еколого-натуралістичних гуртків області віком 7-10 років щороку є активними учасниками **Міжнародного екологічного конкурсу** еколого-валеологічної спрямованості. У 2017 році конкурс проходив під гаслом „**Вода – джерело життя**”. На обласний етап конкурсу було **представлено 480 проектів (конкурсних робіт)**.

У 2017 році вихованці Чернівецького обласного центру еколого-натуралістичної творчості учнівської молоді вперше стали учасниками **Європейської фенологічної кампанії (European Phenology Campaign)** в рамках the Global Learning and Observations to Benefit the Environment (GLOBE) Program .

Молодші школярі фотографували 6 видів дерев, з новим застосунком GrowApp створювали відео, в яких потім можна виявляти зміни дерев протягом сезону.

24 березня 2017 року на базі комунального закладу «Чернівецький обласний центр еколого-натуралістичної творчості учнівської молоді» відбувся обласний етап Всеукраїнського конкурсу експериментально-дослідницьких робіт з природознавства «Юний дослідник».